

2.1.6. Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta

SIVISTYS- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA			
Kokoonpano			
		Puolue	Läsnäolokerrat
- Kokouksia 8			
Rantanen Riitta	puheenjohtaja	SDP	8
Rannikko Sari	varajäsen	SDP	0
Hyrkkänen Olli-Pekka	varapuheenjohtaja	PS	7
Hyrkkänen Siiri	varajäsen	PS	1
Haanpää Klaus	jäsen	Kok.	8
Lounto, Tommi	varajäsen	Kok.	0
Sundell Samuli	jäsen	SDP	6
Kuisma Petri	varajäsen	SDP	2
Koriseva Piia	jäsen	Kesk.	6
Pirhonen Henna	varajäsen	Kesk.	1
Jarmo Toivonen	jäsen	PS	8
Annica Tuominen	varajäsen	PS	0
Sivonen Susanna	jäsen	SDP	6
Lahti Lasse	varajäsen	SDP	2
Tiittanen Katja	jäsen	Kok.	7
Aro Toini	varajäsen	Kok.	1
Sillanpää Sami	jäsen	Kesk.	8
Heurlin Martti	varajäsen	Kesk.	0
Ilola Timo	kaupunginhallituksen edustaja		6
Rannikko Sari	kaupunginhallituksen varaedustaja		2
Rinne, Tuuli	nuorisovaltuuston edustaja		4
Taipale Maija	nuorisovaltuuston varaedustaja		1
Tranberg, Pinja	nuorisovaltuuston varaedustaja		1
Kaarlela Markus	kaupunginhallituksen puheenjohtaja		4
Jussinmäki Jari	kaupunginjohtaja		1
Lankinen Laura	kirjasto- ja kulttuurijohtaja, esittelijä 1.4.2022 alk.)		7
Lumiainen Jyrki	sivistysjohtaja, esittelijä 1.4.2022 saakka		8
Lund Pauliina	hankesuunnittelija, pöytäkirjanpitäjä		8

Toiminnan kuvaus

Toiminta-ajatus

Sivistyspalveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. Toiminnallisena tavoitteena on sisäisen yhteistyön edistäminen ja sitä kautta monipuolisen palvelutarjonnan lisääminen kuntalaisille. Sivistys- ja vapaa-aikapalveluilla on suuri merkitys ennaltaehkäisevien hyvinvointipalvelujen tuottajana.

Toiminnan kuvaus ja ympäristöanalyysi

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta käyttää ylintä päätösvaltaa vastuualueella. Sen alaisuudessa toimivien tehtäväalueiden henkilöstö valmistelee asiat lautakunnalle ja huolehtii päätösten täytäntöönpanosta. Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan alaisten palveluiden vastuuhenkilönä toimii sivistysjohtaja.

Kullakin vastuualueella (kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä Paimion opisto) on laissa omat rahoitussäännökset. Toiminnassa hyödynnetään voimassa olevien lakien luomat mahdollisuudet. Kustannukset katetaan osallistumismaksuilla, muilla myyntituotoilla, valtionosuuksilla, muilla avustuksilla sekä kunnan omalla rahoituksella. Toimielimen talous on nettobudjetoitu

Toiminnalliset tavoitteet

Sivistys- ja vapaa-aikapalvelut resursoidaan siten, että lautakunnalla on todellinen mahdollisuus järjestää ne palvelut, joihin kaupunki saa myös rahoitusta, sekä panostaa asemansa lujittamiseen kunnassa.

Yhteistyötä tiivistetään ja kehitetään sekä sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan alaisten toimijoiden, että muiden kaupungissa toimivien ja seutukunnallisten organisaatioiden kesken. Tapahtumia pyritään jatkossa tuottamaan enemmän paikallisena tai seutukunnallisena yhteistyönä kuin yksittäisten lautakunnan alaisten toimijoiden järjestämänä. Järjestöparlamentin roolia vahvistetaan tukemalla sen toimintaa. Koronapandemia on kuitenkin aiheuttanut suurta epävarmuutta ja vaikeuksia toimialan kaikkien palveluiden ja tapahtumien järjestämisessä. Vuoden 2022 aikana tavoitteena on koronapandemiasta palautuminen ja kaupunkilaisten hyvinvoinnin vahvistaminen.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2021	Tot 2022 /Tot 2021 muutos%
Toimintatuotot	586		586	515	- 71	87,9 %	461	11,5 %
Toimintakulut	- 3 193	- 6	- 3 199	- 3 009	190	94,1 %	- 2 879	4,5 %
Toimintakate/ jäämä	- 2 607	- 6	- 2 613	- 2 494	119	95,5 %	- 2 417	3,2 %
Poistot ja arvonalennukset	- 5		- 5	- 4		91,7 %	- 5	-8,3 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 2 612	- 6	- 2 618	- 2 500	118	95,5 %	- 2 422	3,2 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2021	Tot 2022 /Tot 2021 muutos%
Toimintatuotot	583		583	504	- 79	86,5 %	447	12,7 %
Toimintakulut	- 2 017	- 6	- 2 023	- 2 001	22	98,9 %	- 1 769	13,1 %
Toimintakate/ jäämä	- 1 434	- 6	- 1 440	- 1 498	- 57	104,0 %	- 1 322	13,3 %
Poistot ja arvonlennukset	- 5		- 5	- 4		91,7 %	- 5	-8,3 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 1 439	- 6	- 1 445	- 1 503	- 58	104,0 %	- 1 327	13,2 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2021	Tot 2022 /Tot 2021 muutos%
Toimintatuotot	3		3	11	8	361,0 %	14	-24,4 %
Toimintakulut	- 1 176		- 1 176	- 1 007	168	85,7 %	- 1 109	-9,2 %
Toimintakate/ jäämä	- 1 173		- 1 173	- 997	176	85,0 %	- 1 095	-9,0 %
Poistot ja arvonlennukset								
Tilikauden yli- /alijäämä	- 1 173		- 1 173	- 997	176	85,0 %	- 1 095	-9,0 %

Arvio olennaisista riskitekijöistä

1.3.2015 voimaan tulleiden Paimion sisäisen valvonnan perusteiden mukaan riskit jaotellaan neljään pääryhmään, jotka ovat strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset riskit sekä vahinkoriskit. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä. Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä.

Strategiset		
Palveluiden kysynnän ennakoimaton vaihtelu	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Palveluiden kysyntää on joskus vaikea arvioida. Palveluiden tarjonta ei vastaa kysyntään (kurssit, tapahtumat, retket), palveluita tarjotaan kysyntään nähden väärään aikaan tai kysyntä vaihtelee (esimerkiksi kilpailevan toiminnan vuoksi).		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Henkilöstön koulutus. Toimiva yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Hyvien käytänteiden jakaminen ja tiedolla johtaminen.	Vastuuhenkilöt: Paimion opiston rehtori ja apulaisrehtori vapaa-aikatoimen päällikkö kirjasto- ja kulttuurijohtaja	
Arviointi: Tilanne pysynyt ennallaan.		
Palvelut ja palvelurakenne eivät vastaa kuntalaisten tarvetta	Todennäköisyys 4	Vaikutus 3
Syyt: Asiakkaiden palvelutarpeet muuttuvat, palvelutarjontaa ei muuteta riittävän joustavasti		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Hyte-resurssien lisääminen Palvelujen ja palvelurakenteen ylläpitäminen laadukkaina ja riittävinä, vaatii lisää henkilöstöresursseja. Kuntalaisten tarpeiden kasvaessa ja henkilökunnan siirtyessä hyte-alueelle, mutta järjestämisvastuun jäädessä kuntiin, tarvitaan lisäresursseja suunnittelemaan ja johtamaan uudenlaista palvelurakennetta. Samoin kulttuuri- ja liikuntapalveluissa tulee taata riittävät henkilöstöresurssit palveluiden säilyttämiseksi.	Vastuuhenkilöt: Paimion opiston rehtori ja apulaisrehtori vapaa-aikatoimen päällikkö kirjasto- ja kulttuurijohtaja kulttuurituottaja	
Arviointi: Tilanne pysynyt ennallaan.		
Operatiiviset		
Henkilöstön jaksaminen ja koulutetun työvoiman saaminen	Todennäköisyys 4	Vaikutus 4
Syyt: Ammattitaitoisen henkilökunnan riittävyys ja saatavuus sekä osaamisen turvaaminen ovat olennainen osa palveluiden ylläpitämistä.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Henkilöstön riittävyyttä arvioidaan talousarvion laadinnan yhteydessä. Osaamistarpeiden ennakointi ja täydennyskoulutus. Tasapuolinen työnjako. Palvelujen ja palvelurakenteen ylläpitäminen laadukkaina ja riittävinä, vaatii lisää henkilöstöresursseja. Hyte-työn koordinointi ja hyte-alueelle siirtyneen henkilöstön tehtävien uudelleenjärjestelyt tulee sopia ja järjestää lisäkuormittamatta työntekijöitä.	Vastuuhenkilöt: Sivistosjohtaja ja muut esihenkilöt	
Arviointi: Tilanne pysynyt ennallaan. Henkilöstöresurssit yhä jäljellä kasvavan kaupungin tarpeisiin ja avoinna olevia tehtäviä on täyttämättä.		
Puutteellinen sijasjärjestelmä ja vaikeus saada tilapäisiä sijaisia. Työ- ja toimintaympäristön muutokset sekä säädösmuutokset vaikuttavat henkilöstön osaamisen heikentymiseen	Todennäköisyys 4	Vaikutus 4
Syyt: Pitkittyneet ja ennakoimattomat poissaolot kuormittavat työyhteisöjen hyvinvointia. Monet toiminnot ovat pitkälti henkilöriippuvaisia, jolloin sairaspöissaolot heikentävät toiminnan laatua. Joskus palveluita ei pystytä järjestämään, kun sijaista ei saada tai toimintaa on mahdotonta järjestää yhden ihmisen voimin.		
Seuraukset: Jos osaavaa henkilökuntaa ei ole riittävästi, lisääntyy työstä poissaolot ja henkilökunnan työuupumus.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Vastuuhenkilöt:	

Kehityskeskustelut. Aktiivinen yhteistyö työterveyshuollon kanssa.		Sivistysjohtaja ja muut esihenkilöt	
Arviointi: Tilanne pysynyt ennallaan.			
Liian vähäinen henkilöstöresurssi.	Todennäköisyys 4	Vaikutus 4	
Syyt: Riittämättömät henkilöstöresurssit vaikuttavat heikentävästi toiminnan järjestämiseen ja kehittämiseen. Seuraukset: Toimintoja joudutaan keskeyttämään (esim. kirjaston tilapäinen sulkua) tai jättämään toteuttamatta.			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Toimintoja joudutaan keskeyttämään (esim. kirjaston tilapäinen sulkua) tai jättämään toteuttamatta (esim. opiston kurseja). Kunnan palvelujen uudelleen muotoutuminen ja sote-henkilöstön siirtyminen hyte-alueille lisää kuormittumista. Pitkittyneen sijaispulan ja työvoiman saatavuuden aiheuttama kuormitus lisääntyy. Työmäärien kasautuminen työntekijöille.	Vastuuhenkilöt: Sivistysjohtaja ja muut esihenkilöt		
Arviointi: Tilanne pysynyt ennallaan. Henkilöstöresurssien vähäisyys vaikuttaa tarjottujen palveluiden määrään ja laatuun. Resurssilisäykset suhteessa kasvavan kaupungin tarpeisiin niukat. Osa avoimena olevista tehtävistä täyttämättä.			
Tietohallinnon toimimattomuus	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2	
Syyt: Toimintahäiriöt ym. ongelmat tietojärjestelmissä ja –verkoissa voivat haitata huomattavasti normaalia toimintaa. Tietojärjestelmien toimimattomuus vai-kuttaa useaan eri tekijään. Se heikentää mm. tiedonkulkua ja maksuliikennettä sekä lamauttaa osan palveluista kokonaan.			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Sujuva yhteistyö sekä kaupungin tietohallinnon että ohjelmistotoimittajien kanssa. Tietojärjestelmien pääkäyttäjät on nimetty. Tietojärjestelmien toimintahäiriöihin on varauduttu.	Vastuuhenkilöt: Vastuualueiden vastuuhenkilöt / nimetyt vastuuhenkilöt		
Arviointi: Tilanne pysynyt ennallaan.			
Tilojen puute	Todennäköisyys 4	Vaikutus 3	
Syyt: Asianmukaisten varastotilojen puute. Kaikilla työntekijöillä ei ole omaa asianmukaista työpistettä. Kansalaisopistolla ei ole omia toimitiloja, joten kiinteistöjen remontit vaikeuttavat opiston toimintaa, kun korvaavia tiloja ei ole aina saatavilla			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Havaitut puutteet tuodaan esille, ne selvitetään ja selvityksen perusteella tehdään ratkaisut. Ennakoidaan tulevat remontit ja kartoitetaan vaihtoehtoiset tilat etukäteen.	Vastuuhenkilöt: Vastuualueiden vastuuhenkilöt		
Arviointi: Tilanne pysynyt ennallaan.			
Vahingolliset			
Henkilöstöön kohdistuvan väkivallan uhka	Todennäköisyys 3	Vaikutus 3	
Syyt: Asiakaspalvelutyössä häiriötilanteet ovat lisääntyneet ja joskus syntyy riskitilanteita.			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Yksin työskentelyn välttäminen, koulutus, vartiointipalvelu	Vastuuhenkilöt: Esihenkilöt		

Arviointi: Tilanne pysynyt ennallaan.		
Työtilat eivät ole turvalliset	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Työtilojen järjestelyistä aiheutuu riskitilanteita. Sisäilmaan vaikuttavista tekijöistä aiheutuu terveyshaittoja. Seuraukset: Kirjastossa työhuoneen sisäilman ongelmat mm. ajoittain riittämätön ilmastointi. Joissakin opetustiloissa puutteita sekä museoiden varastotiloissa, joissa ajoittain myös työskennellään.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Havaitut puutteet/ongelmat tuodaan esille, ne selvitetään ja selvityksen perusteella tehdään ratkaisut.	Vastuuhenkilöt: Esihenkilöt	
Arviointi: Tilanne pysynyt ennallaan.		
Palo- tai vesivahingot	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Museo- ja kirjastoaineistoihin liittyvät vahingot. Toimitiloihin liittyvät vahingot.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: EA- ja alkusammutuskoulutukset, kiinteistöjen ennakkoiva kunnossapito	Vastuuhenkilöt: Esihenkilöt	
Arviointi: Tilanne pysynyt ennallaan.		
Henkilövahingot	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Asiakasturvallisuudesta huolehtiminen.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Säännölliset turvakävelyt ja pelastussuunnitelmien läpikäynnit.	Vastuuhenkilöt: Esihenkilöt	
Arviointi: Tilanne pysynyt ennallaan.		
Force majeure tilanteet	Todennäköisyys 2	Vaikutus 3
Syyt: Esim. pandemia, luonnonkatastrofit Seuraukset: Toiminta keskeytyy, siirtyy etätoiminnaksi tai toteutetaan korvaavia toimintoja.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Varautumissuunnitelma, viranomaisten ohjeiden ja määräysten noudattaminen	Vastuuhenkilöt: Esihenkilöt	
Arviointi: Tilanne pysynyt ennallaan		
Taloudelliset		
Taloudellisten toimintaedellytysten heikkeneminen	Todennäköisyys 3	Vaikutus 3

Syyt: Valtionosuuksien väheneminen tai peruspalveluiden valtionosuusrahoituksen kohdentaminen sivistyspalveluiden sijaan kaupungin muuhun palvelutuotantoon.
 Kaupungin rahoituksen väheneminen.
 Yleisen hintatason nousu, joka nostaa palvelutuotannon hintaa.
 Uusien palveluiden (esim kirjaston e-aineistojen) korkeat hinnat voivat estää palvelutarjonnan kehittämisen kysyntää vastaavaksi.
 Force majeure -tilanteet esim. pandemia voi heikentää toimintaedellytyksiä ja vähentää tuloja

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:

Talouden ajantasaisen raportoinnin seuranta.
 Palveluiden käytön seuranta ja tarvittaessa toiminnan sopeuttaminen tai määrärahojen uudelleenresursointi.
 Tilastointi ja laskutus ovat ajantasaiset.
 Synergiaetujen hakeminen yhteistoimintamuodoilla.
 Uusien palvelumuotojen kehittäminen.

Vastuuhenkilöt:

Vastuualueiden vastuuhenkilöt

Arviointi:

Tilanne pysynyt ennallaan.
 Hintakehitys oli ennakoituakin jyrkempi.

Riskin todennäköisyys:

- 1 = erittäin epätodennäköinen
- 2 = epätodennäköinen
- 3 = todennäköinen
- 4 = erittäin todennäköinen

Riskin vaikutus:

- 1 = vähäinen
- 2 = kohtalainen
- 3 = vakava
- 4 = erittäin vakava

Tulosalue **Kirjasto- ja kulttuuripalvelut**
Vastuhenkilö vs. kirjastonjohtaja Laura Lankinen

Toiminta-ajatus

Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden tehtäviin kuuluu tuottaa kaupunkilaisten hyvinvointia lisääviä helposti saavutettavia palveluja. Kirjastolain mukaisesti yleisen **kirjaston** tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan ja edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kulttuuripalvelut tuottavat kulttuuri- ja taidetapahtumia ja tekevät museo- ja kotiseututyötä sisältäen perinteen taltioinnin ja rakennuskulttuurin vaalimisen. Kulttuuripalvelujen tuottamisessa on ensisijaista laaja-alainen yhteistyö eri toimijoiden kesken, niin paikallisesti kuin seudullisesti. Tasa-arvoisen ihmiskäsityksen mukaisesti erilaiset väestö- ja ikäryhmät huomioidaan palveluita suunniteltaessa.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kirjasto tarjoaa palveluita ja aineistoja sekä verkossa että kirjaston fyysisissä tiloissa. Henkilökuntaan kuuluu viisi vakituista työntekijää: kirjastonjohtaja, kirjastonhoitaja ja kolme kirjastovirkailijaa.

Aineistotarjonnan sisältöjen avaaminen asiakkaille ja monilukutaidon edistäminen on kirjaston toiminnassa keskeistä. Saavutettavuutta on lisännyt omatoimikirjaston käyttöönotto.

Kirjasto tekee tiivistä yhteistyötä alueen koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa lasten ja nuorten lukuinnostuksen herättämiseksi ja tiedonhankintataitojen kehittämiseksi. Kirjasto tarjoaa ohjattuja kirjastokäyntejä, kirjavinkkausta ja tiedonhaun opetusta suunnitelmallisesti esikoululaisista lukiolaisiin.

Perusopetuksen ja kirjaston välille on solmittu 1.8.2021 alkaen yhteistyösopimus, jossa määritellään minimitaso kirjastopalveluista, joihin kaikki perusopetuksen oppilaat tutustuvat kouluvuosiensa aikana. Perusopetuksen kanssa yhteistyössä toteutetaan hanketta lukutaitoa edistäviin ja lukemisen kulttuuria vahvistaviin toimenpiteisiin.

Varhaiskasvatuksen kanssa jatkuu yhteishanke lukemaan innostamiseksi. Peruskoulun 9.-luokkalaisille ja lukion ensimmäistä luokkaa käyville järjestetään vuosittain ammattimessut, missä eri ammattien edustajat esittäytyvät.

Omatoimikirjaston ja kirjaston tapahtumapalveluiden uudelleen käynnistäminen ja niiden palautuminen osaksi kuntalaisten arkea pandemian jälkeen, on merkittävä osa vuoden toimintaa.

Vaski-kirjastoilla on yhteinen palvelujärjestelmä sekä yhteiset fyysiset ja sähköiset kokoelmat, joiden kartuttamiseen jokainen jäsenkirjasto osallistuu. Kirjastoyhteistyöstä saadaan synergiaetua, kun esimerkiksi hankintojen kilpailutus, sähköisten palveluiden hallinnointi ja aineiston luettelointi tehdään keskitetysti. Aineistohankinnoissa Paimion kirjasto antaa oman panoksensa Vaski-kirjastojen yhteisiin kokoelmiin. Lisäksi henkilökunta osallistuu erilaisten työryhmien työskentelyyn. Paimion kirjaston osuus Vaski-kirjastojen yhteisistä kuluista on asukasluvun suhteessa 2,62 %.

Kulttuuripalveluiden henkilökuntaan kuuluu kulttuuriasiainhoitaja, museo- ja kulttuurisuunnittelija sekä opintos sihteeri. Kulttuuriasiainhoitajan työajasta käytetään 1/3 matkailuun ja markkinointiin. Kulttuuripalveluihin liittyvät tehtävät (2/3 työajasta) sisältävät Lyyli Tuomolan säätiölle ja Paimion

Sähkämuseosäätiölle kohdennetut työtehtävät. Museo- ja kulttuurisuunnittelijalla kulttuuripalveluiden osuus kokonaistyöajasta on 50 % sisältäen Tuomolan säätiölle myytävän työajan.

Kulttuuripalvelujen alaisuuteen kuuluvat August Pyölniitun museo ja Paimion kotiseutumuseo (seitsemän museorakennusta ja kaksi varastotilaa) ja kaupungintalolla sijaitsevan kotiseutuarkiston toiminta. Lisäksi kulttuuripalvelujen työntekijöiden kautta hoidetaan Paimion Sähkämuseosäätiön ja Lyyli Tuomolan säätiön ylläpitämän Käsityö museo Miilan toimintaa. Kulttuuripalvelut vastaa myös noin 500 teosta käsittävän kaupungin taidekokoelman ylläpidosta sekä kouluille suunnatun Kulttuuripolku-toiminnan suunnittelusta yhteistyössä koulujen kanssa.

Muihin toimintamuotoihin kuuluvat erilaisten tapahtumien, kulttuurimatkojen ja näyttelyiden järjestäminen. Kulttuuripalvelut vastaa kaupungintalon näyttelyparven näyttelykalenterin ylläpidosta ja näytteilleasettajien neuvonnasta. Lisäksi neuvontaa annetaan erilaisiin hankkeisiin, avustuksiin ja tukiin liittyvissä kysymyksissä.

Resurssimuutokset

Kirjaston perustyössä ei resurssimuutoksia ole tiedossa, mikäli sijaisia saadaan tarvittaessa rekrytoitua. Kirjastonjohtaja on virkavapaalla ja tehtävä on täytetty määräaikaissäijaisjärjestelyin. Mahdollinen kirjastonjohtajan rekrytointiprosessi tullee ajankohtaiseksi kevään 2022 aikana. Siviilipalvelusta suorittava henkilö työskentelee alkuvuoden kirjastossa kiireapuna 3,5h/viikko.

Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kanssa toteutettavat yhteishankkeet tuovat kirjaston koulu- ja varhaiskasvatustyöhön lisäresurssia. Innostu lukemaan Paimiossa -hankkeen lukukoordinaattorin työpiste on kirjastolla ja hänen lähiesimiehensä toimii kirjastonjohtajana. Perusopetuksen lukutaitoa ja lukemisen kulttuuria edistävää hanketta toteuttaa kirjaston henkilökunta yhteistyössä koulujen kanssa.

Kulttuuripalveluissa vuoden 2022 ensimmäisen vuosipuoliskon ajan henkilökuntavahvuudessa on myös siviilipalvelusta suorittava henkilö, mutta hänen tehtäviinsä kuuluvat lähinnä kaupungin markkinointiin liittyvät työtehtävät, joita hän suorittaa kulttuuriasiainhoitajan ohjaamana. Mahdollisten hankeavustusten kautta voidaan palkata määräaikaissäijaisiä työntekijöitä.

Koko taloussuunnitelmakauteen vaikuttaa vuonna 2025 vietettävä Paimio 700-juhlavuosi, jonka valmisteluun on suunniteltu kulttuuripalvelujen puolelta keskeistä työpanosta.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Kirjasto				
Lainat (fyysiset + e-lainat)	156 381	141 396	190 000	196 444
Käynnit	60 585	49 738	86 000	76 438
Aukiolotunnit	2 132	3 180	5 000	4 669
Henkilötyövuodet	5,84	5,5	5	5,3
Kehittäminen. Hanketuki	20 000	500	0	0
Lapset ja nuoret painopistealueena. Kirjaston koulu- ja varhaiskasvatusyhteistyöllä tavoittamat lapset ja nuoret	1 600	1 570	4 400	4 103
Kustannukset/asukas (brutto)	48,2	46,1	57,6	54,2
Kustannukset/asukas (netto)	45,3	45,5	56,6	53,5
Kulttuuri				
Kulttuuripalvelut €/as (netto)	10,8	12,3	11,45	11,7
Paikallisen kulttuuritoiminnan tukeminen. Kulttuurin kohdenetut tuet, €/asukas	2,24	2,27	1,99	1,97
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Museoiden aukiolotunnit/v.	1 090	753	770	722
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Museoiden kävijämäärä/v.	1 244	1 716	2 200	3 649
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Tapahtumat/v.	38	25	22	30
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Kotiseutuarkiston käyttökerrat	6	8	12	4

Kirjaston tavoitteena on vuoden 2022 aikana vakiinnuttaa omatoimikirjastokonsepti asiakkaiden arkeen ja siten parantaa asiakkaiden kokemusta kirjaston saavutettavuudesta. Omatoimikirjaston vuosittaiset ylläpitokulut (järjestelmä + vartiointi) ovat noin 15 000 euroa.

Kouluyhteistyön laajeneminen ja varhaiskasvatusyhteistyön tehostaminen ovat toiminnallisia muutoksia, jotka ilman lisäresursseja lisäävät henkilöstön työmäärää.

Kirjaston toiminnallisia tavoitteita ovat koulu- ja varhaiskasvatusyhteistyön suunnitelmallisuuden ja resurssien tehokkaan käytön kehittäminen. Kehittämistyö vaatii tiivistä yhteistyötä koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa, mitä pyritään parantamaan yhteistyöhankkeiden ja yhteistyöryhmien kautta. Omaa hankerahoitusta kirjasto ei vuodelle 2022 hae, vaan keskitytään kirjastoon kohdistuvien yhteistyöhankkeiden loppuunviemiseen.

Asiakkaiden asioimiskäyttäytymisen muutos on yhä lisännyt kirjaston logistiikkatyötä. Asiakkailla on mahdollisuus varata aineistoa verkkokirjaston kautta minkä tahansa Vaski-kirjaston kokoelmasta suoraan oman kirjastonsa varaushyllyyn noudettavaksi. Mikäli omatoimikirjaston säännöllisen toiminnan myötä lainausmäärät ja asiakaskäynnit kasvavat, lisääntyy järjestely- ja logistiikkatyö entisestään. Tällöin suunnitelmakauden aikana on varauduttava lisäämään työvoimaa kirjaston logistiikkatyöhön tai muutoksiin kirjaston palvelutarjonnassa.

Vaski-kirjastot siirtyivät avoimen lähdekoodin kirjastojärjestelmään (KOHA) toukokuussa 2021.

Ensimmäisten kolmen vuoden aikana kirjastojärjestelmän kustannusten on laskettu nousevan uuden järjestelmän käyttöönottokustannusten vuoksi, mutta sen jälkeen vaihdoksesta tulisi laskelmien mukaan säästöjä.

Kulttuuripalvelujen vuoden 2022 yhtenä keskeisenä tavoitteena on keskittyä seutukunnallisena yhteistyönä hankitun museoiden uuden kokoelmahallintajärjestelmän, Disec Oy:n toimittaman Aina-kokoelmahallintajärjestelmän käyttöönottoon. Paimion kokoelmien siirron odotetaan tapahtuvan loppusyksyn 2021 aikana. Jos siirto ei kuitenkaan vuoden 2021 puolella toteudu, siirretään vuodelle 2021 varatut määrärahat (siirtomaksu 1750 €) käytettäväksi vuoden 2022 talousarvioon.

Vuoden 2022 toiminnallisiin painopistealueisiin kuuluu Paimion kotiseutuarkiston toiminnan kehittäminen ja sen toimintaan liittyvien lomakkeiden päivittäminen. Erityisesti arkiston tietosuojakäytänteisiin liittyen on laadittava myös uusia ohjeita ja lomakkeita. Työhön varataan erityisesti vakituisen henkilökunnan henkilöstöresursseja. Pitemmällä aikavälillä panostuksia vaativia asioita ovat museorakennusten, kuten Pyöniitun museon (mukaan lukien sen ympäristö) kunnan ylläpitämiseen liittyvät toimenpiteet.

Paimion Kotiseutumuseolle haetaan avustusta museon perusnäyttelyn uusimiseen Museoviraston paikallismuseoille kohdennetusta määrärahasta. Noin 11 000 euron hankkeessa kaupungin omarahoitusosuus on 20%.

Yhteistyössä Järjestöparlamentin ja kaupungin vapaa-aikapalveluiden kanssa suunnitellaan järjestettäväksi Harrastusmessutapahtuma. Rahallisesti tapahtuman järjestelyihin on varattu yhtä suuri summa kuin vuoden 2020 vastaavaan tapahtumaan eli 6 990 euroa.

Tärkeä kehittämiskohde on koko elinkaaren kestävä kulttuurikasvatussuunnitelman jatkokehitys. Osana tätä on jo käynnistetty koulujen kulttuuripolku- ja työikäisten kulttuuriklubitoiminta, joita kehitetään ja mahdollisuuksien mukaan laajennetaan.

Vuoden 2021 aikana Paimiossa toteutettiin Varsinais-Suomen Muistiyhdistyksen hankerahoituksella Kulttuuria minulle -toimintaa, joka oli kohdennettu muistisairaille ja muistinsa huonoksi kokeneille. Hankkeen toiminnasta saatiin hyviä kokemuksia. Tavoitteena jatkossa tuottaa vastaavanlaista toimintaa kaupungin omana poikkihallinnollisena toimintana. Yhteistyötahoiksi haetaan myös paikallisia järjestöjä. Ryhmätoiminnan järjestämisen ei arvioida vaativan suuria rahallisia panostuksia. Vuoden 2022 talousarvioon varataan ryhmätoiminnan järjestämiseen 500 euroa, joka sisältää vuokra- ja materiaalikustannuksia.

Suunnitelmakauden aikana jatketaan myös Paimion Kesäteatteritoiminnan (6 600 e) ja Paimion Sähkämuseosäätiötoiminnan (4 000 e) tukemista sekä elokuvateatteritoiminnan (2 000 e) tukemista. Lyyli Tuomolan säätiön (kuuluu kaupunkikonserniin) ja Paimion Sähkämuseosäätiön (kaupunki taustayhteisö) kanssa jatketaan yhteistyömuotojen kehittämistä. Tavoitteisiin kuuluu myös säätiöpohjaisten ja kaupungin alaisten museoiden toimintojen kehittäminen kokonaisuutena.

Seutukunnan muiden kuntien kulttuuripalveluiden kanssa yhteistyötä jatketaan ja kehitetään Kulttuuria kunnissa –verkoston kautta synergiaetujen saavuttamiseksi. Yhteistyön puitteissa järjestetään yhteisiä tapahtumia sekä yhteistä markkinointia ja koulutusta.

Tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2022 tavoitteiden toteutumiseen vaikutti vielä alkuvuodesta voimassa olleet covid-19-pandemian tuomat rajoitukset. Toiminta sopeutettiin ja muutettiin siten, että ne voitiin tuottaa terveysturvallisesti. Osa toiminnoista joutui rajoitusten vuoksi ajoittain kokonaan keskeytetyksi.

Kirjastopalveluissa vuonna Paimion kirjastossa 2022 lainattiin aineistoa enemmän kuin koskaan tilastointihistorian aikana. Samoin kävijämäärä kirjastossa ylitti korona-aikaa edeltävän tason ja kävijämäärä oli suurin kymmeneen vuoteen.

Pandemiarajoitukset estivät osan perustoiminnoista sekä tapahtumatuoannosta vielä alkuvuodesta. Omatoimikirjaston sulkui jatkui tammikuun loppuun saakka. Lisäksi kirjaston palveluajat ja omatoimikirjasto olivat suljettuna 9.1. saakka, jolloin palvelua sai sulkuajana arkipäivisin vain puhelimitse.

Osa tapahtumista oli vielä erikoisjärjelyin alkuvuodesta ja tapahtumia muutettiin etänä toteutettaviksi (mm. ammattimessut, lukupiiri ja vinkkauksia). Asiakkaat ottivat omatoimikirjaston avautuminen koronasulun jälkeen innokkaasti vastaan. Omatoimikirjaston avautumisen myötä kirjastotiloihin tarvittiin säännöllinen vartiointipalvelu ja syksyllä omatoimikirjasto oli käytöshäiriöiden takia suljettuna viikonloppuisin 6 viikon ajan. Sulkuajana kirjaston vartiointia suunniteltiin uudelleen ja tiloja suljettiin sekä muutettiin turvallisemmiksi. Asiakkaat löysivät kirjaston lasten ja varttuneemmän väen tapahtumiin hyvin, työikäisille suunnatuissa tapahtumissa kävijöitä oli hyvin niukasti.

Paimio on mukana Vaski-kirjastojen yhteishankinnoissa, jossa Paimion osuus on väkilukuun suhteutettu 2,63 % kokonaiskuluista. Vaski-kirjastojen yhteinen aineiston varaus ja kuljetuspalveluiden muutos on odotetusti lisännyt aineiston käsittelymääriä. Henkilöstöpulan vuoksi logistiikka- ja perustoiminnot ovat vieneet valtaosan työajasta, ja osa suunnitelluista muista toiminnoista on jouduttu jättämään toteuttamatta. Lokakuun lopussa aloittanut osa- ja määräaikainen kirjastoavustaja on auttanut kirjaston aineiston käsittelytyössä.

Kouluyhteistyötä ja varhaiskasvatuksen kanssa tehtävää yhteistyötä jatkettiin, ja entistäkin aktiivisempi yhteistyö aloitettiin koronataulun jälkeen yhteistyösopimuksen puitteissa.

Innostu lukemaan Paimiossa -hanketta toteutettiin yhdessä varhaiskasvatuksen palkkaaman hanketyöntekijän kanssa, jonka työpiste sijoittui kirjaston tiloihin ja lähiesikilönä toimi kirjastonjohtaja. Hanke jatkui helmikuuhun 2022 saakka, jonka jälkeen toimintaa on toteutettu osana kirjaston normaalia palvelutarjontaa. Lukeva kunta -hankkeessa kirjasto oli mukana suunnittelutyössä sekä asiantuntija-apuna. Kirjasto oli mukana Vaski-kirjastojen yhteisessä Innostu tapahtumista -hankkeessa sekä tuotti PaHaMa-hankkeelle roolipelikerhon kaudelle 2022-2023. Aikuisväestölle toteutettiin kirjastoesityksiä sekä kirjaston henkilökuntaa vieraili senioreiden kerhotapaamisissa kertomassa palveluista. Lasten viikottaiset aamu- ja iltasatuhetket jatkuivat vapaaehtoisvoimin, samoin lukulemmikkitoiminta, jossa lapset voivat varata lukuhetken lemmikin kanssa ja siten harjoitella lukemista. Lukulemmikkitoiminta oli hyvin suosittua. Aikuisien lukupiiri jatkoi tapaamisiaan ja uutena aloitti vapaaehtoisvoimin toteutettava Runopiiri.

Kulttuuripalveluiden tavoitteiden toteutumista hidasti henkilöstöpula. Museo suunnittelijan tehtävä (50%) oli täytetty määräajaisesti toukokuun loppuun ja 13.6. -30.8. välisen ajan. Muuna aikana kulttuuripalveluissa ei ollut museosuunnittelijaa. Kulttuuriasiainhoitaja siirtyi viestintäsuunnittelijan tehtävään 1.11. alkaen (museosäätiöiden toiminnanjohtajan tehtävät jäivät viestintäsuunnittelijan työtehtäviksi). Loppuvuodesta kulttuuripalveluissa ei ollut lainkaan työntekijää.

Tapahtumatuoannosta saatiin toteutettua kuitenkin aiempaa enemmän ja Museo mukana -hankkeen loppuraportointi ja maksatushakemus saatiin vuoden 2022 aikana päätökseen. Myös Järjestöparlamentin ja vapaa-aikapalveluiden kanssa yhteistyössä suunniteltu Harrastusmessut saatiin onnistuneesti toteutettua Jokipuistossa sekä muutamassa etäkohteessa muualla Paimiossa. Kulttuuria minulle -toiminnan kautta aloitettu Kulttuurikammari-ryhmä toteutettiin poikkihallinnollisena yhteistyönä, jota koordinoi kulttuuripalvelut. Kulttuurisisältöihin keskittyvän ryhmän toiminta on suunnattu ikääntyville muistisairaille ja muistinsa huonoksi kokeville. Myös museotoiminta toteutui suunnitellusti, samoin kulttuuritoiminnan tukeminen Paimiossa. Kulttuuritoiminnan tukien säännöt

uusittiin vuoden aikana, mutta uusilla säännöillä myönnetään toimintatukia vasta vuonna 2023.

Vuodelle 2022 asetetuista tavoitteista ei toteutunut kotiseutuarkiston toiminnan kehittäminen eikä kulttuurikasvatussuunnitelman viimeistelyä ehditty henkilöstöpulan vuoksi tehdä.

Yhteistoiminta paikallisesti ja alueellisesti on jatkunut tiiviinä. Paimiolla on edustus Varsinais-Suomen liiton koordinoimassa alueelliseen kulttuurin kehittämistehtävän VarKu-hankkeessa sekä ohjausryhmässä että työnyrkissä. Hanketta tullaan toteuttamaan liiton ja alueen kuntien yhteistyönä vuosina 2022 – 2023. Lisäksi Paimiolla oli puheenjohtajuus Kulttuuria kunnissa -verkostossa ja hallitusedustus Varsinais-Suomen Museot ry:ssä.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2021	Tot 2022 /Tot 2021 muutos%
Toimintatuotot	36		36	32	- 4	90,0 %	19	72,5 %
Toimintakulut	- 789		- 789	- 731	58	92,7 %	- 652	12,1 %
Toimintakate/ jäämä	- 753		- 753	- 699	54	92,8 %	- 633	10,3 %
Poistot ja arvonlennukset	- 5		- 5	- 4		91,7 %	- 5	-8,3 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 758		- 758	- 703	55	92,8 %	- 638	10,2 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2021	Tot 2022 /Tot 2021 muutos%
Toimintatuotot	36		36	32	- 4	90,0 %	19	72,5 %
Toimintakulut	- 504		- 504	- 454	50	90,1 %	- 450	0,7 %
Toimintakate/ jäämä	- 467		- 467	- 421	46	90,1 %	- 431	-2,4 %
Poistot ja arvonlennukset	- 5		- 5	- 4		91,7 %	- 5	-8,3 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 472		- 472	- 426	47	90,1 %	- 436	-2,5 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2021	Tot 2022 /Tot 2021 muutos%
Toimintatuotot								
Toimintakulut	- 285		- 285	- 277	8	97,3 %	- 202	37,5 %
Toimintakate/ jäämä	- 285		- 285	- 277	8	97,3 %	- 202	37,5 %
Poistot ja arvonlennukset								
Tilikauden yli- /alijäämä	- 285		- 285	- 277	8	97,3 %	- 202	37,5 %

Poikkeamat

Toimintakautena kirjaston ja kulttuurin arvioidut tulot pienenevät. Osallistumismaksuja sisältäviä tapahtumia ja retkiä ei toteutunut suunnitellussa laajuudessa ja osallistujamäärät olivat arvioitua pienemmät. Korona-aikana verkkokirjaston kautta uusiminen yleistyi, mikä vähensi

myöhästymismaksuja ja verkkokirjaston kautta maksuista tuloutuu asukasluvun suhteessa tuloja mukana oleville kunnille (Paimion osuus 2,63%).

Menojen alitukset johtuvat siitä, ettei kulttuuripalveluiden avoimeksi jääneitä tehtäviä täytetty vuoden 2022 aikana. Kirjastossa sijaispula vähensi arvioituja palkkakuluja. Toimintamenoja ei myöskään syntynyt, koska henkilöstöpuolasta johtuen ei pystytty toteuttamaan kaikkia suunniteltuja tapahtumia ja toimintoja.

Tulosalue **Paimion opisto**
Vastuhenkilö Rehtori Satu Lehtisalo

Toiminta-ajatus

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan alaisten palveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. Paimion opisto käsittää kansalaisopiston ja musiikkiopiston, jotka yhdessä tavoittavat toiminnallaan käytännössä kaikenikäiset kuntalaiset, vauvamuskarilaisista ikäihmisiin.

Kansalaisopisto tarjoaa alueensa asukkaille lähipalveluna kykyä ja halua elinikäiseen oppimiseen, uusien asioiden omaksumiseen, itsensä kehittämiseen sekä vireytensä ylläpitämiseen. Se pyrkii vastaamaan niin perinteisiin kuin tulevaisuuden tuomiin kansalaistaitoihin. Opisto antaa tarpeen mukaan myös vieraskielisille opiskelijoille suomen kielen opetusta sekä tutustuttaa paikkakunnan kulttuuriin.

Musiikkiopisto tarjoaa lähipalveluna korkeatasoista taiteen perusopetusta musiikissa ja nivoutuu oleelliseksi osaksi Paimion kulttuurielämää edistämällä musiikkikulttuuria monipuolisesti. Musiikkileikkikoulun tehtävänä on herättää lapsissa myönteinen asenne musiikkia kohtaan ja antaa virikkeitä jatkuvan musiikin harrastuksen syntymiseen.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kansalaisopistossa on opetusta vuosittain noin 5 200 tuntia, kurssilaisia noin 4 000 ja tuntiopettajia noin 60. Kansalaisopiston rehtori on samalla koko Paimion opiston rehtori, eli vastuualueeseen kuuluu myös musiikkiopisto. Päätoimiseen henkilökuntaan kuuluu rehtorin lisäksi osa-aikainen suunnittelija (50 %) osa-aikainen opintosihteeri (60 %) ja kokoaikainen musiikin suunnittelijaopettaja, jolle kuuluu opetuksen lisäksi myös toimistotyötä.

Paimiolla ja Sauvolla on sopimus Paimion opiston opetuksen järjestämisestä Sauvossa, mistä Sauvon kunta suorittaa korvauksen. Opiston pianon- ja kitaransoitonopetus toimii opiston omissa tiloissa, ja pääasiassa muu toiminta toteutetaan Paimion ja Sauvon koulujen tiloissa iltaisin ja viikonloppuisin. Käden taitojen kursseja pidetään myös vuokratiloissa Vahtisten koululla ja Yhteistalolla Sauvossa.

Musiikkiopisto kuuluu apulaisrehtorin vastuualueeseen, ja hänellä on myös opetusvelvollisuutta. Apulaisrehtorin lisäksi musiikkiopistossa on 2,5 viranhaltijaopettajaa, 2 päätoimista opettajaa, 2 yhteispäätoimista opettajaa sekä 1 sivutoiminen tuntiopettaja. Kansalaisopiston musiikin suunnittelijaopettajalla on myös jonkin verran opetusta musiikkiopistossa. Opetustunteja on vuosittain noin 4 700, taiteen perusopetuksen oppilaita noin 140 ja musiikkileikkikoululaista noin 90.

Musiikkiopisto antaa taiteen perusopetusta (tpo) laajan oppimäärän mukaan eri soittimissa, yksinlaulussa ja kuorolaulussa. Musiikkileikkikouluosasto tarjoaa alle kouluikäisille lapsille varhaisiän musiikkikasvatusta. Myös aikuisten on mahdollista aloittaa tavoitteellinen soitto- tai lauluharrastus. Ryhmäopetus ja paritunnit lisäävät musiikkiharrastuksen sosiaalisia ulottuvuuksia.

Opetuksessa noudatetaan lakiin perustuvaa opetussuunnitelmaa, jolloin opetus on tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää. Yksilöopetuksen tehokkuus, opintojen arviointi ja päättötodistus takaavat mahdollisuuden jatkaa musiikin opiskelua, vaikka ammattiin asti. Lähiopetuksena tarjottava laadukas musiikinopetus on tulevaisuudessakin yksi pienen kunnan imagoa nostava, asukkaiden viihtyvyyttä lisäävä ja uusia asukkaita houkutteleva tekijä.

Opetusministeriö myönsi Paimion kaupungille vuoden 2020 alusta lukien taiteen perusopetuksen

järjestämisluvan musiikissa ja siihen kuuluvan pysyvän, opetustuntikohtaisen valtionosuuden. Tämän myötä valtio rahoittaa noin 75 % musiikkiopiston taloudesta. Valtion pysyvä tuki vakauttaa musiikkiopiston taloutta olennaisesti ja pitkäjänteisesti.

Musiikkiopistolla on omat, toimivat tilat Paimion lukion yhteydessä. Osa opetuksesta tapahtuu iltapäivään lukion luokissa. Keväällä 2020 musiikkiopiston yksi opetustila otettiin koulujen oppilashuollon työtilaksi. Tämä vaikeuttaa musiikkiopiston opetusta, sillä ko. tila oli aiemmin kahden puhallinopettajan käytössä.

Konsertteja ja oppilasiltoja järjestetään lukion ruokalan lisäksi mm. kirjastossa ja Paimiosalissa. Lukion uusi auditorio antaa myös musiikkiopiston toiminnalle uusia mahdollisuuksia. Lisäksi musiikkiopiston oppilailla on mahdollisuus edustaviin esiintymisiin Paimion kaupungin järjestämissä tilaisuuksissa (esim. itsenäisyyspäivän juhlallisuudet, veteraanipäivän juhla).

Resurssimuutokset

Kansalaisopiston suunnittelijan siirtyessä muihin työtehtäviin palkattiin hänen tilalleen kokoaikainen suunnittelijaopettaja 1.8.2022 lähtien, minkä johdosta vakinaisen henkilöstön määrä kasvoi 0,5 henkilöllä. Suunnittelijaopettajan palkkaaminen vähensi tuntiopettajien määrää.

Koska Covid -19 pandemia ei enää rajoittanut toimintaa, tapahtumien osallistujamäärä sekä esiintymisten ja konserttien määrä kasvoi huomattavasti. Kansalaisopiston kursseille osallistuttiin arvioitua aktiivisemmin, mikä näkyi kokonaistuntimäärän nousuna.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Kansalaisopisto				
Henkilöstö (päätoim.)	3,1	3,1	3,1	3,6
Henkilöstö (tuntiopettajat)	58	58	57	55
Työtyytyväisyys (1-5)	4,6	4,5	4,7	4,7
Asiakastyytyväisyys (1-5)	4,5	4,6	4,7	4,7
Tapahtumien osallistujamäärä	1 146	713	3 000	4 530
Opetustunteja	4 885	4 589	5 200	5 325
€/opetustunti/brutto	81	97	90	89
€/opetustunti/netto (sis. vos:n)	9,6	19,8	- 0,3	- 2,5
€/asukas/netto (sis.vos:n)	4,5	8,3	- 0,14	- 1,17
Musiikkiopisto				
Henkilöstö/päätoimiset	4	4	4	4
Henkilöstö/tuntiopettajat	7	6	6	6
Työtyytyväisyys (1-5)	4	4	4	4
Asiakastyytyväisyys (1-5)	4	4	4	4
Esiintymisiä ja konsertteja	16	11	15	28
tpo:n perusopinnot/syventävät opinnot suorittaneita	3	2	1	0
Opetustunteja	4 836	4 724	4 900	4 873
€/opetustunti brutto	58	70,2	61	78
€/opetustunti netto (sis. vos:n) kaikkia tietoja ei vielä saatavilla	5	9,7	2	3,3
€/asukas netto (sis. vos:n) kaikkia tietoja ei vielä saatavilla	2	4,2	0,9	1,46

Toiminnalliset tavoitteet, kansalaisopisto

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan alaisten palveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. **Kansalaisopisto** pyrkii toteuttamaan tätä tavoitetta tarjoamalla monipuolisia koulutus-, liikunta- ja kulttuuripalveluja tasapuolisesti kaikille iästä, varallisuudesta tai asemasta riippumatta. Paimion kaupungin strategian mukaisesti kansalaisopisto toteuttaa ennalta ehkäisevää toimintaa, joka parantaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä ja vähentää kustannuksia.

Covid 19 -pandemia vähensi kurssien osallistujamääriä huomattavasti. Vuoden 2022 tärkeimpänä tavoitteena on toiminnan normalisoiminen ja asiakasmäärän kasvu, jotta saadaan tulevana vuosina tuotot pandemiaa edeltävälle tasolle. Kurssitarjonnassa huomioidaan kysyntä ja ajan trendit, perinteitä unohtamatta. Uudet kurssit toteutetaan lähinnä lyhytkursseina, jolloin ne vastaavat parhaiten kysyntään sekä ovat taloudellisesti kannattavia. Näin opetusta pystytään antamaan mahdollisimman kustannustehokkaasti. Lyhytkursseilla on myös mahdollista saada laajempi asiakaspiiri ja kasvattaa näin asiakasmäärää ja kurssimaksutuloja, mikä yhdessä ryhmäkokojen suurentamisen kanssa vaikuttaa laskevasti opetustunnin hintaan.

Verkkokurssit ja etäluennot ovat kasvattaneet suosiotaan, joten niiden määrää lisätään. Näillä lisätään opiston näkyvyyttä ympäri Suomen. Myös yksilöopetuksen tarve on lisääntynyt, joten tarjontaa pyritään laajentamaan. Senioreille suunnattuun liikuntaan ja digitaalivalmiuksen parantamiseen panostetaan. Perheiden yhdessäoloaika tuetaan tarjoamalla entistä enemmän lapsi-aikuisen kursseja. Tapahtumien määrää pyritään lisäämään teatteriesityksillä ja konserteilla, jotka tuovat lisää tuloja.

Markkinoinnissa panostetaan erityisesti sosiaaliseen mediaan, jolla tavoitetaan uusia asiakasryhmiä. Teatterikursseilla toteutetaan näytelmiä, joiden esityksillä opisto saa näkyvyyttä sekä mediassa että ympäristökunnissa. Mainontaa suunnataan myös täsmämarkkinointina yrityksiin, yhdistyksille ja kouluihin. Lisäksi toteutetaan omia pieniä pop up -tilaisuuksia ja ollaan mukana tapahtumissa, joissa voidaan markkinoida opiston toimintaa. Suunnitelmissa on myös uutiskirjeen toteuttaminen asiakkaille tiedottamista varten. Yhteistyötä liikunta- ja kulttuuripalveluiden, kirjaston, lukion ja kolmannen sektorin kanssa jatketaan entiseen tapaan.

OPH:n opintosetelihakerahoituksella tuetaan senioriväestön, maahanmuuttajien sekä alhaisen pohjakoulutuksen omaavien opiskelijoiden vapaatavoitteista koulutusta. Paimion opisto on mukana llo oppia -opistoverkoston osaamisperustaisuuden edistämishankkeessa, joka mahdollistaa opettajien henkilöstökoulutusta ja tavoitteellisempaa opiskelua kurssilaisille. Asiakas- ja henkilöstökyselyihin sekä palautteeseen panostetaan, jotta voidaan paremmin mitata toiminnan laatua ja huomioida parannuskohteet. Henkilökunnalle tarjottavilla ryhmäkehityskeskusteluilla pyritään sitouttamaan opettajat opiston toimintaan ja mahdollistamaan entistä monipuolisempi ja tasokkaampi opetus.

Tavoitteiden toteutuminen, kansalaisopisto

Covid-19 pandemia vaikutti vielä v. 2022 kevätkauden toimintaan. Kevätlukukauden aloitusta jouduttiin siirtämään ja monet kevään lyhytkurssit peruuntuivat. Kurssien toteutumisen kannalta syyskausi 2022 sujui kuitenkin erinomaisesti. Kurssimäärä toteutui yli odotusten, mikä näkyi kurssimaksutuottojen nousuna. Liikunnan verkko- ja hybridikurssit, sekä käden taitojen kurssit olivat erityisen suosittuja. Myös kielten yksilöopetus kasvatti suosiotaan.

Yhteistyö jatkui ja lisääntyi kolmannen sektorin kanssa. Kansalaisopisto oli mukana monissa eri tapahtumissa yhdistysten ja yritysten kanssa kuten Bongaa Treenikaveri, Ikäihmisten ihmemaa, SeniorSurf ja Soivat Äitienpäiväkahvilat. Yhteistyötä tehtiin paljon myös liikuntapalveluiden kanssa ja kansalaisopisto osallistui Suomen harrastamisen mallin kerhojen toteuttamiseen.

Kansalaisopistolle saatiin toinen suunnittelijaopettaja, joka vastaa liikunnan ja hyvinvoinnin osa-alueesta sekä sekä senioreiden digikursseista. Uimahalliremontin takia senioreiden vesijumppien tilalla oli muita senioreille kohdistettuja kursseja, joita suunnittelijaopettaja ohjasi.

1.8. 2021 voimaan tullut lakimuutos mahdollistaa sen, että kansalaisopistot voivat järjestää osaamisperusteisesti toteutettuja kursseja. Paimion opiston henkilöstö sai koulutusta aiheeseen opistoverkoston yhteisessä Osku -hankkeessa ja syksyllä 2022 opinto-ohjelmassa oli jo muutamia osaamisperusteisesti kuvattuja kielikursseja.

Markkinoinnissa otettiin sosiaalisen median mainonnassa käyttöön myös maksullista mainontaa sekä laajennettiin eri markkinointikanavien käyttöä. Täsmämainontaa opiskelijoille lisättiin. Opiston järjestämällä konserteilla ja teatteriesityksillä saatiin toivottua lisänäkyvyyttä, sillä osallistuminen näihin oli aktiivista.

Toiminnalliset tavoitteet, musiikkiopisto

Musiikkiopistossa opiskelun tavoitteena on soitto- ja laulutaitojen oppimisen lisäksi lasten ja

nuorten kasvaminen ja kehittyminen kokonaisvaltaisesti ja monipuolisesti. Musiikkiopiston kymmenen opettajaa luovat oppitunneilla tiiviit ja pitkäkestoiset suhteet oppilaisiinsa. Vuorovaikutuksessa opitaan paljon muitakin kuin soitto- ja laulutaitoja: esim. omiin tunteisiin tutustumista ja niiden säätelyä, palautteen vastaanottamista, itsearviointia, tavoitteiden asettelua sekä harjoittelun myötä pitkäjänteisen, tavoitteellisen työn tekemistä ja siitä nauttimista. Monet tutkimukset ovat osoittaneet, miten musiikkiharrastus kehittää aivoja, motoriikkaa, tunne-elämää jne. ja on läheisessä yhteydessä mm. koulumenestykseen.

Musiikkiopistossa toteutettu kokonaisvaltainen toimintatapojen muutos on saatu vakiinnutettua opiston toimintaan ja sitä jatketaan. Osa yksilöopetuksesta on korvattu pari- ja pienryhmäopetuksella, millä saadaan säästöjä opetuskustannuksiin. Musiikkileikkikoulun ryhmiä on yhdistelty tai ryhmäkokoja kasvatettu ja kuoroihin on aktiivisella mainonnalla saatu lisää oppilaita, mikä tuo lisää tuloja. Musiikkiopiston kanssa samassa rakennuksessa toimii lukio, jonka opiskelijoilla on mahdollisuus hyväksilukea musiikkiopisto-opintoja osaksi lukio-opintojaan. Tarjonnan lisäämistä aikuisille on suunnitteilla. Koulujen, päiväkotien, kirjaston ja kansalaisopiston kanssa olevaa yhteistyötä syvennetään entisestään. Markkinointia jatketaan sosiaalisessa mediassa ja kouluverkon wilmassa sekä musiikkileikkikoulun pop up –tapahtumia järjestämällä, mitkä osaltaan tuovat uusia asiakkaita.

Musiikkiopistossa opiskelu etenee lukuvuosittain ja oppilaiden keskimääräinen opiskelu-aika on noin kymmenen vuotta. Uusia yksilöoppilaita otetaan vuosittain toukokuussa ja elokuussa saman verran kuin keväisin on lopettaneita oppilaita. Covid 19 -pandemia vaikutti vuonna 2021 siten, että uusia hakijoita oli tavallista vähemmän ja myös musiikkileikkikouluryhmät jäivät pieniksi. Koska kevätlukukauden oppilasmäärä on sama kuin syyslukukauden, niin vuoden 2021 alhainen oppilasmäärä vaikuttaa myös vuoden 2022 tuloihin. Vuonna 2022 tavoitteena on lisätä muskariryhmiä Paimiossa ja aloittaa Sauvossa säännöllinen muskaritoiminta.

Puhallinsoitinten opetus toimii edelleen väistötiloissa lukion C-siivessä. Musiikkiopiston puolella oleva käyttämätön huone tarvitsee äänieristyksen (kustannukset noin 10 000 euroa) tai vähintään koko pituudeltaan seinästä seinään ja kattoon asti umpinaisen väliseinän. Kustannukset pyritään saamaan kiinteistöpalvelujen käyttötalouteen 2022. Kiinteistöpalvelujen investointeihin kustannukset mahtuvat aikaisintaan vuonna 2024.

Kokonaisuutena musiikkiopiston taloudellinen tilanne on opetusministeriön vuonna 2020 myöntämän opetustuntiperusteisen valtionosuuden ansiosta valoisa. Musiikkiopiston nettobudjetista (n. 229 700 €) suurin osa tulee valtiolta: v. 2021 opetustuntiperusteinen vos 183 411 € + taiteen perusopetuksen asukasperusteinen vos n. 15 200 €). Loppuosa rahoitetaan kuntien omarahoituksella.

Yksilöopetuksen oppilasmaksut vastaavat valtakunnallista musiikkiopistojen lukukausimaksutasoa. Musiikkiopiston oppilaspaikan kustannukset ovat muihin Varsinais-Suomen musiikkioppilaitoksiin verrattuna pienet. Jos oppilaspaikkoja jouduttaisiin ostamaan muualta, kustannukset oppilasta kohden olisivat jopa kaksinkertaiset ja lisäksi näitä ulkopaikkakuntalaisille tarkoitettuja oppilaspaikkoja olisi ko. oppilaitoksissa vain muutamia. Musiikkileikkikoulupaikkoja ei olisi senkään vertaa.

Paimion kaupungin strategian 2018-2022 mukaisesti musiikkiopisto pyrkii edistämään osaltaan kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksia digitalisaatiota hyödyntäen ja avoimuutta lisäten. Musiikkiopiston internet-sivuilla on linkki, jonka kautta voi sähköisesti antaa palautetta musiikkiopistolle. Vuosittain huhtikuun viimeisellä viikolla musiikkiopistolla on avoimet ovet eli kuka tahansa voi tulla seuraamaan musiikkiopistolla annettavaa opetusta niin musiikkileikkikoulutunneille, kuororyhmien harjoituksiin kuin soitto-, laulu- ja teorianunneille. Opetustuntiperusteista valtionosuutta saavat musiikkioppilaitokset voivat vuosittain hakea niille kohdennettuja hankeavustuksia opetushallituksesta. Paimion musiikkiopistolle myönnettiin 8 800 euroa hankkeeseen ”Tanssi mitä soitan, soita mitä tanssin! Aktiiviset oppijat ja kehittyvät pedagogit

paimiolaisissa tanssin ja musiikin tpo-oppilaitoksissa”. Musiikkiopisto koordinoi hanketta, jossa Raija Lehmuksaaren balettikoulun Paimion baletin kanssa aloitetaan vuorovaikutteinen, taiteidenvälinen yhteistyö tanssin ja musiikin tpo-oppilaitten ja –opettajien kesken. Hankkeen toteutusaika oli alunperin syksystä 2020 joulukuuhun 2021. Covid 19 -pandemian takia Opetushallitus jatkoi hankerahoituksen käyttöä 30.6.2022 saakka.

Tavoitteiden toteutuminen, musiikkiopisto

Musiikkiopiston perustoiminta eli yksilö- ja ryhmätunnit sekä yhteissoitto- ja konserttitoiminta alkoivat vuoden 2022 aikana palautua lähes normaaleiksi Covid19-pandemian aiheuttaman pitkän poikkeusajan jälkeen. Yhteistyötä pystyttiin myös jatkamaan, esim. Kirjastossa soi -konsertit palautuivat Paimion kirjastoon ja loppukeväästä toteutettiin koululaiskonsertit Hanhijoen ja Kriivarin kouluissa. Yleisesti ottaen positiivinen mieliala palautui niin opettajien kuin oppilaiden keskuuteen lisäten työssä viihtyvyyttä, työhyvinvointia ja oppilaiden motivaatiota.

Sauvoon saatiin heti vuoden alussa perustettua kaksi musiikkileikkikouluryhmää, jotka jatkuivat myös syksyllä. Paimion musiikkileikkikouluryhmissä paluu normaaliin näkyi siten, että eri-ikäisten ryhmiin tuli paljon uusia lapsia.

Uusi piano saapui lopulta helmikuussa musiikkiopistolle. Hintaan sisältyi kaksi takuuviritystä, jotka molemmat käytettiin vuoden 2022 aikana.

Syyskaudesta alkaen musiikkiopisto on osallistunut Suomen harrastamisen mallin Paimiossa järjestettävän kerhotoiminnan (PaHaMa) toteuttamiseen.

Hakijoita uusiksi oppilaisiksi oli jonkin verran enemmän kuin kahtena edellisenä vuonna, jolloin Covid19-pandemia romahdutti hakijoiden määrän lähes olemattomaksi. Kaikki keväällä vapautuneet oppilaspaikat saatiin täytettyä, ja muutamia oppilaita jäi jonoon. Heillekin löytyi oppilaspaikka syksyn aikana.

Tanssi mitä soitan, soita mitä tanssin! -hanke päättyi lopullisesti kesäkuun lopussa. Hankkeen toteuttaminen jäi suunniteltua huomattavasti suppeammaksi. Suurin syy oli Covid19-pandemian aiheuttamat rajoitukset.

Venäjän hyökättyä Ukrainaan helmikuussa alkoi myös musiikkiopiston toiminta-alueelle Paimioon ja Sauvoon tulla paljon ukrainalaispakolaisia, enimmäkseen naisia ja kouluikäisiä lapsia. Musiikkiopiston ja koulujen yhteistyön avulla saatiin tavoitettua muutamia nuoria, joilla jo oli soittoharrastustaustaa. Syksystä alkaen musiikkiopistossa on opiskellut kolme ukrainalaisnuorta: yksi kitaransoittaja Paimiossa ja kaksi pianonsoittajaa Sauvossa. Musiikkiopisto päätti osaltaan tulla taloudellisesti heitä vastaan ja olla perimättä heiltä lukukausimaksuja syksyn osalta.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2021	Tot 2022 /Tot 2021 muutos%
Toimintatuotot	199		199	200	1	100,6 %	210	-4,8 %
Toimintakulut	- 824	- 6	- 830	- 861	- 31	103,8 %	- 797	8,1 %
Toimintakate/ jäämä	- 625	- 6	- 631	- 662	- 30	104,8 %	- 587	12,7 %
Poistot ja arvonlennukset								
Tilikauden yli- /alijäämä	- 625	- 6	- 631	- 662	- 30	104,8 %	- 587	12,7 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2021	Tot 2022 /Tot 2021 muutos%
Toimintatuotot	196		196	197	1	100,4 %	207	-4,9 %
Toimintakulut	- 665	- 6	- 671	- 700	- 29	104,3 %	- 626	11,7 %
Toimintakate/ jäämä	- 469	- 6	- 475	- 503	- 28	105,9 %	- 420	19,9 %
Poistot ja arvonlennukset								
Tilikauden yli- /alijäämä	- 469	- 6	- 475	- 503	- 28	105,9 %	- 420	19,9 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2021	Tot 2022 /Tot 2021 muutos%
Toimintatuotot	3		3	3		109,2 %	3	-0,8 %
Toimintakulut	- 159		- 159	- 162	- 2	101,6 %	- 171	-5,2 %
Toimintakate/ jäämä	- 156		- 156	- 158	- 2	101,4 %	- 167	-5,3 %
Poistot ja arvonlennukset								
Tilikauden yli- /alijäämä	- 156		- 156	- 158	- 2	101,4 %	- 167	-5,3 %

Poikkeamat

Toimintakaudella toimintakulut ylittyivät noin 30 000 euroa, mikä johtui pääosin henkilöstökulujen lisääntymisestä. Suurin henkilöstökulujen kasvuun vaikuttava tekijä oli talousarvioon sisältyvä vuosisidonnaisten lisien maksaminen takautuvasti. Lisäksi koronan vuoksi opettajien sairauspoissaoloja oli ennätysmäärin. Tämä lisäsi henkilöstökuluja, koska yksittäiseen opetuskertaan kohdistui kaksinkertainen palkkakulu tunnin korvaamisesta. Syksyllä 2022 kansalaisopiston kursseja toteutui myös arvioitua enemmän, mikä osaltaan lisäsi palkkakuluja.

Tulosalue **Nuoriso- ja liikuntapalvelut**
 Vastuhenkilö Vapaa-aikatoimen päällikkö Mia Konradsdal

Toiminta-ajatus

Liikuntalain 2 § mukaan kunnan tulee luoda edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät. Nuorisolain 8 § mukaan kunnan tehtävänä on tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä ja osallisuutta, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä järjestää nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja. Kuntalain 1§ mukaan kunta edistää asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia, alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti sekä ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

Paimion kaupungin sivistyspalveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. Vapaa-aikapalveluiden (liikunta- ja nuorisopalvelut, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen) tarkoituksena on tuottaa kaupunkilaisille mahdollisimman monipuolista ja laadukasta matalankynnyksen vapaa-ajan toimintaa huolehtimalla kaupungin asukkaiden psyykkisestä, fyysisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista. Paimion kaupungin vapaa-aikapalveluita tuotetaan 12 vakituisella kokoaikaisella ja yhdellä osa-aikaisella määräaikaisella työntekijällä.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paimion kaupungin liikuntapalveluiden tarjoamaa liikuntatoimintaa järjestää liikuntasuunnittelija ja liikunta- ja hyvinvointikoordinaattori, jonka työnkuvasta on 20% hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Uimahallilla työskentelee viisi kokoaikaista uinninvalvojaa.

Kaupungin liikuntapalvelut tarjoavat ohjattua toimintaa kaikenikäisille asukkailleen ottaen myös erityisryhmät huomioon. Laaja ja kattava liikuntapaikkaverkosto kunnassa takaa hyvät mahdollisuudet niin kaupunkilaisten omaehtoiseen, kuin ohjattuun toimintaan. Liikuntaympäristöä kehitetään taloudellisten resurssien puitteissa. Kaupunkilaisten toiveet huomioidaan ja niihin reagoidaan mahdollisuuksien mukaan. Yhteistyössä eri toimijoiden kanssa järjestetään vuosittain erilaisia liikunnallisia tapahtumia ja mestaruuskilpailuja eri lajeissa.

Liikuntapalvelut päivittää elintapaohjauksen palvelutarjotinta, ikääntyvien ja soveltavan liikunnan opasta sekä alle 7-vuotiaiden lasten liikunnan opasta. Kaupunki on mukana myös erilaisissa hankkeissa ja tuottaa erilaisia liikuntapalveluja mm:

- Rajattomasti liikuntaa kuntakumppanuus
- Seurafoorumi ja seuraparlamentti
- Yhteistyö koulujen kanssa, mm. uinninopetus kaikilla luokkatasoilla
- Yhteistyö varhaiskasvatuksen kanssa, mm. moto-kerho 5-6-vuotiaille
- Mihi.fi - toiminta 13-19-vuotiaille
- Ikääntyneiden ja erityisryhmien omatoimisen liikunnan ja osallistumisen tukeminen
- Villen Kuntokeitaan laiteopastukset kesäisin
- Parvekejummat ja penkkilenkit kesäisin sekä Kaamos-kävelyt talvisin
- Seudulliset Wertaisliikuttaja-koulutukset
- Liiqquu-leikkipuistojummat ja Loikkis-liikuntaryhmä ostopalveluna
- Liikuntavälinelainaamo "Harrastamo" kirjastossa

PaHaMa (Paimion Harrastamisen Malli) -hanke käynnistyi uutena hankkeena syksyllä 2021.

Hankkeen tarkoituksena on tarjota jokaiselle lapselle ja nuorelle maksuton ja mieluisa harrastus koulupäivien yhteyteen. Paimion kaupunki sai hankkeeseen avustusta aluehallintovirastolta ja hankkeeseen palkattiin osa-aikainen ja määräaikainen hanketyöntekijä kesäkuun 2022 loppuun.

Paimion uimahalli Solinan kävijämäärä on vuosittain yli 78 000 henkilöä. Valvonnan ja kassatyön lisäksi uinninvalvojen työnkuvaan kuuluvat uimakoulut, koululaisten uinninopetus sekä kolmella valvojalla vesivoimisteluiden ohjaaminen. Solinassa on mahdollisuus saada vesiliikunnan ohjausta vauvasta vaariin. Lisäksi Paimion kaupunki kannustaa ikääntyvien omatoimista liikkumista myöntämällä 65+ seniorikortin, BMI-kortti henkilöille, joiden painoindeksi on yli 40, sekä Houkutinkortti, eri tukea saaville kuntalaisille. Lisäksi lomakuukausille suunnitellaan toteutettavan kysytyjä 65+ ikäryhmän vesiliikuntaa ja kuntosaliohjausta. Vuoden 2022 toiminta uimahalli Solinassa ja kuntosalilla keskeytyy loppukevästä, kun uimahallin peruskorjausremontti alkaa. Kävijämäärän arvioidaan olevan kevätkaudelta yli 40 000 henkilöä.

Liikuntapalveluiden erilaisia tapahtumia ja mestaruuskilpailuja järjestetään kaupungin ulkoliikuntapaikoilla. Ohjattua toimintaa järjestetään mm. uimahalli Solinassa ja kuntosalilla, Iskun talolla, Paltanpuistossa, koulujen liikuntasaleissa sekä Villen kuntokeitaalla. Yhteistyössä mm. kulttuuripalveluiden kanssa liikuntapalvelut järjestävät myös retkiä eri kohteisiin.

Paimion kaupungin nuorisopalvelut tarjoaa alle 29-vuotiaille lapsille ja nuorille monipuolista, yhteisöllistä ja mielekästä yhdessäoloa vapaa-ajalla erilaisten toimintojen, tekemisen ja kokemisen kautta. Kaupungin tarjoamaa nuorisotoimintaa järjestää kaksi nuoriso-ohjaajaa, etsivä nuorisotyöntekijä ja pajaohjaaja.

Nuorisopalveluiden painopistealueena on lasten ja nuorten aktivoiminen. Kaupungin nuorisopalvelut järjestää lapsille ja nuorille avointa nuorisotalotoimintaa, leirejä, retkiä ja erilaisia tapahtumia. Toisena painopistealueena on nuorten sosiaalinen vahvistaminen sekä siihen liittyen ehkäisevä päihdetyö, jossa monialainen yhteistyö ja erilaisten teemallisten tapahtumien merkitys korostuu. Perusnuorisotyö mahdollistaa nuorille toimintaa, osallisuutta, yhteisöllisyyttä, ohjausta sekä turvallisen toimintaympäristön itsensä ilmaisemiseen. Lisäksi Paimion kaupungin nuorisopalvelut työllistää kesäisin noin kymmenen nuorta kesätöihin pääsääntöisesti leirien apuohjaajiksi. IP-nuokkaritoimintaan saadaan vuosittain avustusta Lounais-Suomen aluehallintovirastolta. Mopotallitoiminta käynnistyy Nuorisotalo Tillintuvan läheisyydessä syksyn 2021 aikana, ja on alussa avoimena nuorisotalon aukioloaikoina.

Paimion nuorisovaltuusto (nuva) on nuorten ensisijainen vaikuttamiskanava kaikkiin nuoria kaupunkilaisia koskeviin asioihin. Paimion nuva perustaa toimintansa siitä perusideasta, että nuorisolain mukaan nuoria kuullaan heitä koskevissa asioissa. Nuva edustaa nuorten mielipiteitä ja nuoria Paimion kaupungin sivistys- ja vapaa-aika-, koulutus-, teknisessä- ja ympäristölautakunnassa sekä kaupunginvaltuustossa sekä eri työryhmissä. Nuorisovaltuuston edustajat saavat kokouksistaan kokouspalkkiot ja heillä on oma toimintarahansa.

Etsivä nuorisotyö ja nuorten pajatoiminta ovat erityisnuorisotyötä, joiden tarkoituksena on tavoittaa palveluiden ulkopuolelle jääneet 16-29 -vuotiaat paimiolaiset ja sauvolaiset nuoret. Etsivän nuorisotyön toimintamalli koostuu yksilö- ja ryhmäohjauksesta, kenttätöistä, välkkäkahvilatoiminnasta, yhteistyöstä eri viranomaisstahojen kanssa, sometyöstä ja Olkkari-toiminnasta. Suurin osa etsivän nuorisotyön asiakkaista ohjautuu nuorten pajalle. Nuorten Tuvan pajajakson kesto on keskimäärin kuusi kuukautta ja se koostuu mm. kädentaidoista, liikunnasta ja kulttuurista, kierrätyksestä, työnhakuun liittyvistä asioista sekä tutustumiskäynneistä eri yrityksiin ja oppilaitoksiin. Nuorten pajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuutta mitataan sovarilla (sosiaalisen vahvistamisen mittarilla). Nuorten pajatoiminta on myös mukana Työpajatoiminnan opinnollistaminen- hankkeessa. Etsivään nuorisotyöhön ja pajatoimintaan saadaan vuosittain Lounais-Suomen Aluehallintovirastolta avustusta työntekijöiden palkkakuluihin.

Paimion nuorisopalvelut on mukana myös mm. Nuorisotyön maakunnallinen koordinointi-hankkeessa, jonka projektipäällikön palkkauksen AVI ja kunnat maksuusuudellaan rahoittavat. Hankkeen tavoitteena on mm. maakunnan hyvien käytänteiden ja kokemusten jakaminen alueellisesti, nuorisotyön ajankohtaisten tietojen välittäminen, maakunnallisten verkostojen ja arviointivälineiden kehittäminen. Paimio on myös mukana Kanuuna-verkostossa kehittämässä kunnallista nuorisotyötä valtakunnallisesti.

Ehkäisevän päihdetyön rahasto on vuonna 2001 Paimion kaupungin valtuuston perustama rahasto, jonka varoja käytetään erilaisiin ehkäisevän päihdetyön ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin. Ehkäisevän päihdetyön rahaston varojen käytöstä päättää Ehkäisevän päihdetyön ryhmä, johon kuuluu edustaja Paimion kaupungin ja Sauvon kunnan vapaa-aika-, koulu-, sosiaali- ja terveystalouksista. Suomi100-rahaston tavoitteena on mahdollistaa vähävaraisten perheiden lasten harrastustoiminta ja sen käytöstä päättää vapaa-aikatoimen päällikkö.

Nuorisopalveluiden nuorisotyötä tehdään nuorisotalo Tillintuvalla, NuortenTuvalla, alakouluissa, Vistan yhtenäiskoulussa, lukiossa sekä Sauvon nuokkarilla ja kerhotalossa sekä Karunan Kalliorannassa leirien, retkien ja toimintapäivien muodossa. Nuorille järjestetään myös luontoretkiä, teatterielämyksiä ja tutustumiskäyntejä eri kohteisiin Paimiossa ja lähiseudulla. Myös katupäivystys Parkki on osa nuorisotyötä. NuortenTupa ja etsivä nuorisotyö sijaitsevat Kirjakujalla, muu nuorisotyö kaupungintalolla ja yläkoulussa.

Paimion kaupungin hyvinvointipalveluiden keskeisin tehtävä on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja tätä työtä tehdään kaikilla hallinnonaloilla. Tavoitteeseen pyritään kaventamalla väestöryhmien välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja, ylläpitämällä ja parantamalla hyvinvointia, terveyttä, mielenterveyttä, turvallisuutta, viihtyvyyttä sekä osallisuutta. Hyte-työ edellyttää hyvää poikkihallinnollista yhteistyötä eri hallintokuntien kesken sekä 3. sektorin ja yritysten kanssa. Hyvinvointijohtamisen välineitä on hyvinvointikertomus sekä -suunnitelma, joiden perusteella arvioidaan kuntalaisten hyvinvoinnin tila ja tehdään tarvittavat kehittämistavoitteet sekä -toimenpiteet.

Hyviä hyte-työn toimintamalleja ovat kaikille kuntalaisille tarkoitettujen hyvinvointi-illat eri teemoin sekä hytetuet eri yhdistyksille. Aktiivista arkea lisäävät elintapaneuvonta sekä syksyllä 2021 käynnistynyt **Arkeen Voimaa -toimintamalli**, joka on tarkoitettu henkilöille, joilla on jokin pitkäaikaissairaus, vamma tai muu haitta. Vuonna 2020 käynnistyi yhteistyössä Varsinais-Suomen Muistiyhdistyksen kanssa **Kulttuuria Minulle -hanke**, jonka kohderyhmänä ovat omasta muististaan huolissaan olevat henkilöt.

Resurssimuutokset

Mopotallitoiminta käynnistyi Nuorisotalo Tillintuvan piha-alueella maaliskuussa ollen alussa avoimena nuorisotalon aukioloaikoina. Kevään aikana aukioloaikoja muokattiin nuorten toiveita kuunnellen, ja talli oli auki keskimäärin kolme-neljä iltaa viikossa ympäri vuoden.

Uimahallin Solinan kävijämäärät olivat normaalia pienemmät tammi-huhtikuussa, kun koronarajoitukset ja sen jälkivaikutukset vähensivät asiakasmääriä yli 10 000 kävijän verran edellä mainitulla ajanjaksolla. Elokuussa avatun väliaikaisen kuntosalin kävijämäärät jäivät oletettua alhaisemmiksi. Asiakasmäärin on vaikuttanut mahdollisesti Paimion erinomaiset kuntosalipalvelut yksityisellä sektorilla. Tämä näkyi maksavien aikuisasiakkaiden vähyydessä. Normaali 50 prosentin osuus Solinan kaikista tuloista edellä mainitulla kohderyhmällä laski alle 20 prosenttiin. Myös rajallisemmat aukioloajat ja allasosastojen puuttuminen on vaikuttanut osaltaan asiakasmääriin verrattuna normaalin toimintakauteen. Uimahallin yksi viidestä vakituisesta uijnninvalvojasta irtisanoutui huhtikuun 2022 alussa. Uimahallin loppukausi ennen peruskorjausremonttia ja kesäkuun avustustaminen nuorisopalvelun leiritoiminnassa sekä kuntosali Kolinan väliaikaistilojen rakentelut

toteutettiin neljän työntekijän voimin. Syyskuusta 2022 alkaen Kolinaan palkattiin määräaikainen työntekijä irtisanoutuneen tilalle. Tämä mahdollisti koululaisuintien ja Harrastamisen Suomen -mallin ryhmien, uimahallikuljetusten koordinoinnin ja kuntosali Kolinan palveluiden toteuttamisen.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Liikuntapalvelut				
Liikuntaryhmät/osallistujaa	506	999	1 300	784
Tapahtumat/osallistujaa	838	840	1 500	928
Uimahallin kävijämäärä	50 878	40 839	50 000	28 136
Kortit uimahalliin	270	104	200	73
Liikuntavälineiden lainamäärä	143	213	250	104
Liikuntajärjestöjen tukeminen/euro/as	4,08	4,03	4,11	4,13
Liikuntapalvelut €/as (netto)	83,3	84	82,1	82,1
Nuorisopalvelut				
Avoin nuorisotyö/käyntiä	5 100	4 200	7 000	6 500
Kesäleirit ja retket	35	148	250	258
Etsivä nuorisotyö/tavoitetut	50	48	42	38
Pajatoiminta/osallistujaa	20	17	19	13
Nuorisojärjestöjen tukeminen/euro/as	1	0,9	0,9	1
Nuorisopalvelut €/as (netto)	24,3	28,3	27,3	28,5

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan alaisten palveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. **Liikuntapalvelut** pyrkivät tätä tavoitetta saavuttamaan siten, että yhteistyössä eri tahojen ja toimijoiden kanssa madalletaan kuntalaisten osallistumista liikuntapalveluihin. **Nuorisopalveluissa** lapsille ja nuorille monipuolisten ja ajankohtaisten vapaa-aikatoimintojen tarjoamisen lisäksi varhaiseen puuttumiseen ja sosiaaliseen vahvistamiseen kiinnitetään entistä enemmän huomiota monialaisen yhteistyön kautta. **Hytepalvelut** pyrkivät yhteistyössä löytämään asukkaille toimivia arjen ratkaisuja ja sujuvan elämän edellytyksiä. Tavoitteena on saada kuntalaisten ääni paremmin kuuluville ja hyödyntää sitä asiantuntijuutta, mitä kuntalaisissa on sekä vähentää eriarvoisuutta.

Liikuntapalveluissa toiminnallisina tavoitteina on kuntalaisten hyvinvoinnin ja liikunta-aktiivisuuden lisääminen eri keinoin, mm. eri hankkeisiin osallistumalla sekä liikuntaympäristöä kehittämällä yhdessä teknisten palveluiden kanssa. Tavoitteena on liikuntapalveluiden asiantuntijuutta hyödyntämällä saada kaupungin sisä- ja ulkoliikuntapaikat laajoja kohderyhmiä palveleviksi. Tärkeää on etenkin huomioida esteettömyysasiat kaikessa toiminnan kehittämisessä, jotta liikunnan tuoma ilo olisi kaikkien kuntalaisten saavutettavissa. Ilkivallan ehkäisemiseksi kameravalvonta olisi ehdoton satsaus Jokipuistoon.

Tavoitteena on myös ylläpitää syksyllä 2021 alkanutta **PaHaMa-hanketta** (Paimion harrastamisen malli) osana lasten ja nuorten koulupäiviä.

Uimahalli Solinaan ja kuntosaliin peruskorjaus remontti valmistuu vuoden 2023 lopussa. Liikuntapalvelun tavoitteena on omalla asiantuntemuksellaan välittää tietoa peruskorjaushankkeesta vastaavalle työryhmälle, jotta asiakkaiden ja työntekijöiden näkökulma tulisi huomioitua rakenteiden viimeistelyssä. Samaan aikaan Solinan henkilökunnan tavoitteena on tarjota laadukasta ja hyvin tavoitettavaa palvelua kuntosali Kolinassa. Liikuntapalvelut järjestää kaikille kuntalaisille suunnattuja, kerran viikossa tapahtuvia, linja-autokuljetuksia naapurikunnan uimahalliin koko Solinan peruskorjausremontin aikana. Solinan henkilökunta jatkaa töitään kuntosalitoiminnan, koululaisliikunnan ja ikääntyneille suunnattujen liikuntaryhmien toteuttamisessa. Lisäksi henkilökunta ohjaa koululaisuuteja Paimion alakoululaisille lähialueen uimahalleissa.

Liikkumaan aktivointia toteutaan entistä enemmän sähköisissä palveluissa, laatimalla esimerkiksi kuntosalin harjoitusohjelmia eri kohderyhmille. Omatoimisen liikkumisen vinkkejä tarjotaan niin kuntalaisille, kuin kaupungin työntekijöille.

Nuorisopalveluissa toiminnallisena tavoitteena on tiivistää entisestään yhteistyötä koulu- ja sosiaalipalveluiden sekä seurakunnan ja eri järjestöjen kanssa. Koulunuorisotyön tavoitteena on ennaltaehkäisevä toiminta, jossa tuetaan nuorta yksilöllisesti eri työmuotojen avulla, mm. yksilötapaamiset, pienryhmätoiminta. Nuoriso-ohjaaja on entistä enemmän yläkoulun nuorten tavoitettavissa, kun hänen toimistonsa sijaitsee yläkoulussa. Nuoriso-ohjaaja suorittaa XAMK:in 30 opintopisteen verkko-opinnot "Koulu- ja oppilaitosnuorisotyön osaaja" tulevana toimintavuotena.

Mopotallitoiminta on uusi toimintamuoto, jonka toiminta alkaa syksyn 2021 aikana, kun Nuorisotalo Tillintuvan piha-alueelle saadaan tehtyä tarvittavat työt teknisten palveluiden toimesta. Alussa mopotallitoiminta on avoinna nuorisotalon aukioloaikoina, jotta toiminta saadaan vakiinnutettua. Tavoitteena on aloittaa mopotallitoiminnan ohjaus / sprayspaja nuorille lisäksi esimerkiksi tiistaisin/viikonloppuisin, kun nuorisotalo on kiinni. Mopotallin tarvikkehankintoja varten ehdotetaan 2 500 euron määrärahaa nuorisovaltuuston kustannuspaikalle.

Lisäksi Karunan Kalliorannan vuokrauksesta leirikäyttöön työstetään sopimuksen jatkoa Karunan Urheilijoiden kanssa vuoteen 2023. Vuokramenot tulevalta toimintakaudelta ovat 6 250 euroa.

Etsivän nuorisotyön ja NuortenTuvan pajatoiminnan tavoitteena on saada kontakti mahdollisimman moneen 16-29 -vuotiaaseen sauvolaiseen tai paimiolaiseen tuen ja neuvonnan tarpeessa olevaan nuoreen, ohjata heidät oikeiden palveluiden piiriin ja tarjota heille matalankynnyksen palveluita. Toiminnan markkinointia ja näkyvyyttä lisätään entisestään ja yhteistyötä eri tahojen, mm. koulupalvelut, seurakunnan diakoniatyö sekä ympäristökuntien etsivän nuorisotyön ja pajatoiminnan kanssa. Myös ehkäisevään päihdetyöhön panostetaan entistä enemmän.

Vuoden 2022 aikana Järjestöparlamentti vakiinnuttaa toimintansa järjestökentällä. Parlamentin yhtenä tavoitteena on harrastusmessujen/-rallin järjestäminen syksyllä 2022.

Hytepalveluiden ja terveyden ja hyvinvoinnin merkitys korostuu entisestään sote-uudistuksen jälkeen. Hytepalveluiden yhtenä tavoitteena on osallistaa ja aktivoida kuntalaisia. Aktiivista arkea lisäävät elintapaneuvonta sekä Arkeen Voimaa -toimintamalli sekä Kulttuurilla Minulle -hanke. Molemmat toiminnot on tarkoitettu juurruttamaan pysyviksi toimintamalleiksi Paimioon.

Vapaa-aikapalveluissa toiminnallisena tavoitteena tulevaisuudessa on hyödyntää entistä enemmän digitalisaatiota asiakaspalvelun parantamiseksi ja toiminnan tehostamiseksi. Digitalisaation hyödyntäminen edellyttää henkilökunnan jatkuvaa koulutustautumista. Sosiaalisen median käyttöä niin perustoimintojen kuin tapahtumatyötuotannon markkinoinnissa kehitetään edelleen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää liikunta- ja nuorisotyöhön valtionosuusrahoitusta, ja vuodelle

2022 liikuntatoimen yksikköhinta on 12 euroa / asukas ja nuorisotoimen 15 euroa / alle 29-vuotias. Näistä rahoituksista valtionosuusprosentti on 29,7 eli kaupungin saama valtionrahoitus perustoimintaan on yhteensä n. 52 000 €.

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta tukee sen talousarvioon kohdennetuista varoista vuosittain Paimiossa tapahtuvaa liikunta-, nuoriso- ja hytetoimintaa myöntämällä erilaisia tukia. Tuen saaneita paimiolaisia liikunta-, nuoriso- ja hyte-järjestöjä on vuosittain noin 23-25. Lisäksi liikuntapalveluiden talousarvioon on varattu yhteensä 8000 euron määräraha Paimion Rastin kartta-avustukseen ja Paimion Urheilijoiden Varasvuoren mäkihyppyalueen kunnossapittoa varten.

Tavoitteiden toteutuminen

Vapaa-aikapalveluiden vuodelle 2022 asetetut toiminnalliset tavoitteet saavutettiin covid-19-pandemian ja käytössä olevien toimitilojen sallimissa rajoissa.

Liikuntapalveluiden tavoitteena oli kuntalaisten hyvinvoinnin ja liikunta-aktiivisuuden lisääminen sekä liikuntaympäristön kehittäminen. Liikuntapalvelut aktivoivat kuntalaisia ja kaupungin työntekijöitä muun muassa kävely- ja pyöräilykampanjoihin osallistumisilla. Kuntalaisille tarjottiin mahdollisuus osallistua yleisurheilun ja frisbeegolfin mestaruuskilpailuihin. Lisäksi Paimion Polku polkuretkitapahtuma keräsivät osallistujia. Muutama perinteinen liikuntatapahtuma jäi toteuttamatta suorituspaikkojen ja osin toimitsijapulan vuoksi. Urheilupuiston nurmikentän valmistumisen viivästyminen vaikuttivat yleisurheilukilpailujen ja miniolympialaisten perumiseen. Ankkalammen veden laadun huono tila ja toimitsijapula vaikuttivat minitriathlonin perumiseen. Koronarajoitteet vaikuttivat alkuvuoden 2022 lasten tapahtumiin. Vuoden kaksi ensimmäistä Peuhista ja uimahalli Solinan hulivitunnit, jouduttiin myös perumaan. Nämä kaikki vähensivät tapahtumiin osallistuneiden lukumäärää. Toteutuneet tapahtumat olivat kuitenkin onnistuneita ja niissä oli aiemmin totuttu määrä osallistujia.

Liikuntapalvelut teki tiivistä yhteistyötä kaupungin teknisten- ja ympäristöpalvelujen kanssa liikuntapaikkarakentamisessa. Sisäliikuntahallin hankesuunnitelmaan pyrittiin huomioimaan kaikkien käyttäjäryhmien tarpeita. Ankkalammen ulkokuntosali oli myös yksi merkittävä parannus Paimion lähiliikuntapaikkojen tarjontaa. Skeittipuisto avattiin virallisesti elokuun harrastusmessujen yhteydessä ja kokonaisuudesta tuli paljon positiivista palautetta niin kuntalaisilta, kuin lähialueen aktiiviharrastajilta.

Koronasta johtuen kevään ohjaustoiminta käynnistyi vasta helmikuussa. Paltanpuiston palvelukeskuksen remontin valmistumisen myötä käynnistettiin neuroliikkuja-ryhmä sekä esteettömän kuntosalin omatoimivuorot.

Uimahalli Solina oli kiinni yleisöltä tai auki rajoituksin koko sen ajan, kunnes peruskorjausremontti alkoi toukokuussa 2022. Tämä vaikutti merkittävästi koko vuoden kävijämäärään. Syyskausi vietiin läpi kuntosali Kolinassa normaalilla toiminnalla. Yksi työntekijä oli koko syyskauden aktiivisesti koululaisliikunnan apuna ja PaHaMa-hankkeen ryhmän ohjaajana sekä toteuttamassa alakoululaisten uinninopetuksia Kaarinan uimahallilla. Uinninopetusta toteutettiin tehokkaasti kahden ohjaajan voimin, sillä vieraalla uimahallilla on rajoitetummin allasaikaa. Syksyllä 2022 uinninopetusta saivat neljännen ja kuudennen vuosiluokan oppilaat.

Paimion seuraparlamentin toiminta jatkui normaalilla tiiviillä yhteistyöllä ja ajankohtaisiin asioihin kantaa ottaen. Seuraparlamentti otti kantaa muun muassa sisäliikuntahallin sijaintiin ja defibrillaattoreiden hankkimiseen Paimioon. Viimeksi mainitun avulla Paimion kaupungintaloon saatiin hankittua oma laite, joka siirrettiin uimahalli Solinasta. Kuntosali Kolinan väliaikaisiin tiloihin hankittiin uusi laite, joka siirretään Solinaan peruskorjausremontin valmistuttua.

PaHaMa-hankeen (Paimion Harrastamisen Malli) ensimmäinen kausi päättyi kesällä 2022. Toista toimintakautta käynnisteltiin uuden koordinaattorin kanssa, joka palkattiin osa-aikaisena (50%) ja määräaikaisena (1.8.2022-31.7.2022). Toimintaan saatiin aiempaa enemmän osallistujia. Haasteitakin oli, kun ryhmät tuli järjestää vapaiden tilojen ja koulujen työjärjestysten puitteissa. Hankkeen tarkoituksena on tarjota mahdollisimman monelle lapselle ja nuorelle mielekäs ja maksuton harrastus koulupäivien yhteyteen. Aluehallintoviraston myöntämä hankeavustus toiselle kaudelle oli 92 000 euroa, mikä oli 8 000 euroa pienempi summa kuin kesällä 2022 päättyneellä kaudella. Budjetin järkeistäminen auttoi kuitenkin siihen, että toteutuvien ryhmien määrää ei pitänyt vähentää. Hanke on tavoittanut syksyn 2022 aikana noin 450 lasta ja nuorta, mikä on lähes 100 osallistujaa enemmän kuin kesäkuussa 2022 päättyneellä ensimmäisellä toimintakaudella.

Hyviä hyte-työn toimintamalleja ovat kaikille kuntalaisille tarkoitettut hyvinvointi-illat eri teemoin sekä hytetuet eri yhdistyksille. **Arkeen Voimaa -toimintamallia** on jatkettu vuoden 2022 aikana. Keväällä toteuttava ryhmä oli tarkoitettu henkilöille, joilla on jokin pitkäaikaissairaus, vamma tai muu haitta. **Kulttuuria Minulle -hanke**, jonka kohderyhmänä ovat omasta muististaan huolissaan olevat henkilöt, jatkettiin omana palveluna **Kulttuurikammari** -nimellä. Kevään ja kesän aikana toteutettiin parvekejumppia sekä -konsertteja yhteistyössä Paimion Ikäasumisen hankkeen kanssa.

Jakamatta jääneillä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tukirahoilla hankittiin maastorollaattori toimintakyvyltään heikentyneille kuntalaisille, liikuntavälineitä lasten liikuntaan sekä harrastusvälineitä kirjaston Harrastamoon.

Paimion kaupungin poikkihallinnollinen **hyvinvoinnin ja terveyden** ohjausryhmä kokoontui vuoden 2022 aikana kolmella varsinaisella kokouksella sekä yhdellä koko päivän mittaisella kehittämispäivällä. Hyte-ohjausryhmän tehtävänä oli laatia hyvinvointikertomuksen raportti vuodelta 2021 sekä arvioida hyvinvointisuunnitelman toteutumista.

Nuorisopalveluiden vuodelle 2022 asetetut toiminnalliset tavoitteet yhteistyön lisäämiseksi koulu- ja sosiaalipalveluiden, seurakunnan, poliisin ja eri järjestöjen kanssa toteutuivat hyvin. Yhteistyötä järjestöjen ja seurakunnan kanssa tehtiin erilaisissa tapahtumissa, mm. Vanhemmuuden viikkona ja Ehkäisevän päihdetyön viikolla ja mm. seurakunnan ruokakassien jakoa yhteistyössä paja- ja etsivätyön kanssa. Myös ukrainalaiset nuoret alkoivat käydä NuortenTuvan toiminnoissa ja tapahtumissa loppuvuonna 2022. Paja- ja etsivän työn asiakkaita ohjautui palveluiden piiriin vähemmän kuin aikasempina vuosina johtuen todennäköisesti oppivelvollisuuden laajentumisesta 18 ikävuoteen asti.

Nuorisotalo Tillintuvan pihalla oleva **mopotalli** valmistui teknisten palveluiden toimesta loppuvuonna 2021, joten toiminnan käynnistyminen viivästyi kevääseen. Toiminta alkoi maaliskuussa ja vakiintui pysyväksi osaksi nuorisopalveluiden toimintaa. Mopotalli on auki pääsääntöisesti nuorisotalo Tillintuvan aukioloaikoina kolme iltaa viikossa ympäri vuoden, mutta kesäkuukausina nuorisohjaajien ollessa mm. kesäleireillä on ollut pelkästään mopotalli auki, ja kävijämäärät ovat olleet keskimäärin noin sata nuorta / kk.

Järjestöparlamentti kokoontui toimintavuoden aikana säännöllisesti. Järjestöparlamentin organisoimat Harrastemessut toteutettiin Jokipuistossa yhteistyössä Lionsien kanssa elokuun lopulla. Tapahtuma sai positiivista palautetta, ja kävijöitä oli yli tuhat. Tapahtumaa toivottiin järjestettävän säännöllisesti joka syksy.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2021	Tot 2022 /Tot 2021 muutos%
Toimintatuotot	351		351	282	- 69	80,5 %	233	21,4 %
Toimintakulut	- 1 580		- 1 580	- 1 417	163	89,7 %	- 1 430	-0,9 %
Toimintakate/ jäämä	- 1 229		- 1 229	- 1 134	95	92,3 %	- 1 197	-5,3 %
Poistot ja arvonlennukset								
Tilikauden yli- /alijäämä	- 1 229		- 1 229	- 1 135	94	92,4 %	- 1 197	-5,2 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2021	Tot 2022 /Tot 2021 muutos%
Toimintatuotot	351		351	275	- 76	78,3 %	222	24,0 %
Toimintakulut	- 849		- 849	- 848		100,0 %	- 693	22,4 %
Toimintakate/ jäämä	- 498		- 498	- 573	- 76	115,2 %	- 471	21,7 %
Poistot ja arvonlennukset								
Tilikauden yli- /alijäämä	- 498		- 498	- 574	- 76	115,4 %	- 471	21,8 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2021	Tot 2022 /Tot 2021 muutos%
Toimintatuotot				8	8		11	-31,5 %
Toimintakulut	- 731		- 731	- 568	163	77,7 %	- 737	-22,9 %
Toimintakate/ jäämä	- 731		- 731	- 561	170	76,7 %	- 726	-22,7 %
Poistot ja arvonlennukset								
Tilikauden yli- /alijäämä	- 731		- 731	- 561	170	76,7 %	- 726	-22,7 %

Poikkeamat

Uimahalli Solina oli Covid19-pandemian vuoksi rajoitetun toiminnan alaisena kaikkein vilkkaimpana kautena eli tammi-helmikuussa. Rajoitteet vaikuttivat lopulta koko kevätkauteen. Tammi-huhtikuun välillä oli asiakaskäyntejä yli 10 000 normaalia vähemmän. Tuloina poikkeama normaaliin kauteen oli lähes 40 000 euroa eli puolet vähemmän tavanomaisesta. Merkittävä muutos koko vuoden tulojen laskuun oletetusta aiheutui aikuisasiakkaiden kadosta kuntosali Kolinan asiakaskunnasta. Uimahallin tavanomainen osuus syyskauden asiakasmaksuista koostuvat lähes 50 prosenttisesti aikuisasiakkaiden maksuista. Väliaikaisen kuntosalin maksavien aikuisasiakkaiden osuus putosi alle 20 prosenttiin tulojen näkökulmasta.

